

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 16.

V Gorici, v soboto dne 25. februarja 1911.

Leto XIII.

Avstrijska delegacija.

V sredo je začela avstrijska delegacija razpravljati o proračunu ministerstva za zunanje zadeve. Posebno pozornost je povzročil zaninivi dolgi govor tirolskega delegata Grabmayer, katerega vsebino hočemo v naslednjih vrstah v kratkem podati našim čitateljem. Del Grabmayer je orisal naše razmerje do Italije ter položaj avstrijskih Italijanov. Začel je svoj govor s tem, da se je dotaknil vedno se povečajočih oboroževanj tako pri nas kakor tudi v Italiji. Rekel je, da ni mogoče zabraniti oboroževanja na obeh straneh. Pač pa bi se dali odstraniti vzroki, ki zahtevajo taka oboroževanja. Glavni vzrok da je javno mnenje, na katero bi se moralo tako upivati, da bi bila vojska med nami in Italijo izključena.

Obojestransko oboroževanje bode šele takrat nehalo, ko bodo ljudstva spoznala, da je mogočnost kake vojske med Avstrijo in Italijo le izrodek eksaltiranih možganov.

Dotaknil se je potem iredente, o kateri je rekel, da obstoji iredenta le v glavah nekaterih sanjačev. Resni politiki je ne poznajo in je tudi ne upoštevajo. Gotovo bi nastala pri vsakem najmanjšem poskusu osvojitve italijanskih delov naše države po Italiji krvava vojska na življenje in smrt. Ali Italijani naj si izbijejo to misel iz glave in napetost, ki sedaj vlada med obema državama, bode izginila in nastalo bo prijateljsko razmerje. Iredenta ima tak cilj, da, če ga zasledujemo, gotovo privede do vojske.

Nastala pa je iredenta le vsled izmišljotin, ki so se, na verjeten način sestavljene, poročale Italijanom onstran meje. Po teh poročilih bi bili avstrijski Italijani v vsakem pogledu preganjani, glede narodnosti, šol, jezika itd. Tu treba seči po remeduri. Resnica naj govori in ne fraze.

Samo enkrat se je godila Italijanom v Avstriji krivica, in to je bilo pri vseučiliškem vprašanju, ki je sedaj tudi že izginilo iz ospredja.

Kar se tiče avtonomije italijanskega dela Tirolske, se bo dalo tudi doseči sporazumljenje. Ko se posreči napraviti red med Nemci in Čehi na Češkem, se bode morda isti način postopanja vporabil tudi na Tirolskem.

Govornik je obsojal preostro postopanje političnih oblastnij nasproti nekaterim mladeničem, ki so se divili v petju v Avstriji prepovedanih ital. pesmi. Ne smemo in tudi ne moremo na to misliti, da bi avstrijskim Italijanom vzeli skupnost kulture z njihovimi sonarodnjaki v Italiji. Ravno tako, kot so Nemci glede umetnosti in znanosti v vednem stiku z Nemčijo, mora biti tudi Italijanom dovoljeno, da bi bili deležni onih nacionalnih napredkov, ki si jih priborijo sonarodnjaki v Italiji. Gotovo ne bi smeli avstr. Ital. pri tem nikdar pozabiti, da so avstrijski podaniki. To mneje vlada pri nas tudi v merodajnih krogih. Velik pogrešek je pri takih stremljenjih, spraviti na noge cel kazenskosojnijski aparat.

Govornik je nato rekel: Ali tudi avstrijske Italijane bi jaz nujno svaril, naj ne poskušajo z grdimi demonstracijami nakopiti si sovražnikov.

Popolnoma neutemeljeno je predbacivanje, da se tlači lojalno italijansko ljudstvo. Kot mnogoletni tirolski deželni poslanec sem tu kot priča, da to ni res. Kar se pravice jezika tiče, je opažati, da ima italijanski jezik na Tirolskem prednost.

V italijanskem delu dežele je italijanski jezik izključno notranji in zunanji službeni jezik in mi Nemci si pustimo lepo dopasti, da moramo pri sodiščih občevati le v italijanščini. V deželnem zboru in odboru se strogo gleda na jezikovno enakopravnost. Koliko prednost ima ital. jezik na Tirolskem, kaže dejstvo, da je sedaj v vseh nemških srednjih šolah upeljan kot obligatni predmet. Pri vseh ital. sodiščih je le en nemški uradnik, medtem ko jih je več Italijanov pri nemškotirolskih sodiščih. V deželnem zboru vlada med Nemci in Italijani najboljša sporazumljenje. Tudi v drugem pogledu

se vedno ugodi kolikor je le mogoče zahtevam tirolskih Italijanov.

Sedaj pa preidimo k položaju Italijanov na Primorskem. Tu moram omeniti neprijetni utis, ki ga je napravil govor del. Bartolija v odseku za zunanje zadeve. Iz tega govora štrli toliko sovražstva in mržnje, da se lahko odpravimo prijateljstvu Italijanov take barve. Iz te skupine ravno dobivajo Italijani onstran meje slaba in neresnična poročila, ki širijo tam ono zmotno prepričanje, da so podvrženi avstr. Italijani raznim šikanam.

Oglejmo si razmere v Trstu. Koliko se ni že storilo za to mesto; milijoni in stotine milijonov so se izdali za razvoj mesta. Ni drugega mesta v monarhiji, za katero bi se bilo toliko storilo, kot ravno za Trst.

In kako je politično? Politično vladarstvo je v Trstu izključno v Italijanskih rokah, čeravno biva v njem več kot ena petina Slovencev. Slovenskemu jeziku odrekajo sploh vsako pravico v mestnem svetu. Rekurzi in pritožbe v slovenskem jeziku se neresne vračajo. Že desetletja se trudijo Slovenci v Trstu, da bi dobili od magistrata ljudsko šolo, a zaman.

Tako postopajo Italijani, kjer so v večini. A skoro še slabši so tam, kjer so v manjšini. O Goriški ne govorim, ker tam vladajo na splošno normalne razmere. Ali v Istri, tam kjer je 190.000 Slovanov in 136.000 Italijanov, imajo Italijani v deželnem zboru večino šestih poslancev. Tam je deželni glavar oni, ki trpi in podpira najstrastnejši italijanski šovinizem. V deželnem zboru se na slovensko ali hrvaško govornice govore niti ne ozira, še manj se jih pa vpiše v zapisnik. To zadnje mora storiiti vladni organ. Kar se tiče šol, je več kot petdeset tozadevnih prošelj slovenskega prebivalstva, ki iz nacionalnega šovinizma ne pridejo do rešitve. V Istri si mora šolska družba vzdrževati 37 privatnih šol. Tudi v gospodarskem oziru zlorablajo Italijani v Istri svojo moč. Deželni denar za podpore so razdeleli izključno med Italijane.

Če se te resnične razmere nepristransko premotrijo, pridemo do zaključka, da je ital. poslanec Brunialti v ital. parlamentu v svojih izvajanjih glede zapostavljenja Italijanov v Avstriji šel predaleč. In če je vspodbujal s svojim govorom Italijane preko meje, naj ojačijo svoje delovanje v brambo ital. jezika in kulture, ne bode nikomur padlo v glavo, omejiti razvoj ital. jezika in kulture v Avstriji. Kar se pa tiče narodnostnega boja, se o takem na Tirolskem ne more govoriti. Pač drugače je na Primorskem, kjer hočejo Slovani, ki so v večini, doseči enakopravnost, ki jim gre po postavi.

Iz vsega je torej razvidno, da se ne dela protitalijanske politike in če krožijo druge vesti, se te le umetno v ljudstvu propagirajo.

Potem je govornik omenil, da je dr. Šusteršič vsekako prečrno orisal razmerje med obema državama, čeravno se je izrekel za prijateljsko politiko. Tak pesimizem ni na mestu. Način, na kateri se je ital. minister zunanjih zadev San Giuliano izrekel o iredentizmu, je simptom, ki kaže, da ne more iredentizem, kakoršen je sedaj, prav nič motiti prijateljskih razmer obeh držav. Pa tudi večji ital. listi se več z iredentizmom ne pečajo.

Konečno je govornik omenil strah, ki ga imajo v Italiji pred napadom od avstrijske strani. Mi v Avstriji nimamo nobene agresivne tendence, marveč moramo le to braniti, kar posedujemo. Potem je izrazil upanje, da pride čas, ko bode sporazumljenje med narodi obeh držav doseženo in takrat ne bo treba tako velikih oboroževanj, ki stanejo mnogo denarja. Takrat se bode zamogel ta denar porabiti v gospodarske in humanitarne svrhe ter za splošni blagor. Sedaj pa moramo računati z resničnimi dejstvi in težkim srcem glasujemo za zgradbo dreadnoughtov.

Grabmayerjev govor je naše Italijane hudo poparil, posebno zaradi tega, ker je bil ravno Grabmayer tisti, ki se je doslej vedno zavzemal za Italijane. Ker jim je pa sedaj bral v delegacijah

Dve nečakinji mesto jedne.

Veseloigra v dveh dejanjih.

Prevela

L. Kersnik-Rottova.

OSEBE:

Razboršek, trgovec v Zagrebu,
Milan, njegov sin,
Tinica, njegova nečakinja,
Radivoj, njegov nečak,
Slavka, tega zaročenka,
Rozika, varuhinja g. Razborška,
Sluga.

(Igra se v sobi g. Razborška.)

PRVO DEJANJE.

1. prizor.

Gosp. Razboršek. Sluga.

Razboršek: (Pri nastopu.) Tako naj pridejo! to se ume; v popotnih oblačilih ali v spalnih haljah, kakor jim drago. Čemu ostajata v gostilni? Tukajšnje gostilne so slabe in drage.

Sluga: Imajo tujo gospodično seboj in ne upajo se tiste, brez dovoljenja gosp. strica, pripeljati v hišo.

Razboršek: Naj jo le pripeljejo! To nič ne de, hiša je dovolj velika. (Sluga hoče oditi.) Poslušaj, Kristjan! jeli moja nečakinja lična?

Sluga: Da, gospod, a druga gospodična tudi.

Razboršek: In moj nečak? Stavim kaj, da ni kak Japonec. Njegov pokojni oče in jaz, — no, — dejali so nama: lepa brata. Pa — idi, idi! je li vpreženo?

Sluga: Da gospod!

Razboršek: Kočijaž naj goni, da bodo iskre letele. Saj zdaj ni več vozov sè smodnikom na cesti. Še nekaj. Poklič! mojega sina in mojo ljubeznjivo varuhinjo!

Sluga: Da, gospod! (Odide.)

2. prizor.

Razboršek sam.

Vsi naj se vesele z menoj! Vsa hiša — vse mesto! — mesto? (Maje z glavo.) Hm! hm! Mar se v velikih mestih ljudje eden z drugim veselè ali žalujejo? Samo v velikih? ne, tudi v malih mestih je enako. Še včeraj sem se pri starem Mesičku tako jezil, da nisem mogel zavžiti grižljeja. — Ste li slišali? — Pridni Rode si je zlomil

nogo. — Ej, ubogi mož! — Kako vam ugaja moje vino? — O posebno dobro je! — Li veste? našemu staremu prijatelju Hrastniku je umrla gospa soproga. — Je umrla?! — Pridna žena je bila. — Matijče, podaj madejre! — Dobri Hrastnik! v njegovih letih nena-domestljiva izguba! Da, res, da res! Nu, Peter, kaj pomeni to, puding ni vroč? — Ali bi ne bilo prav, izreči Hrastniku naše sožalje? — Gotovo, saj smo stari prijatelji. — Tako po kosilu! — Brez zamere, jaz ne morem, sem povabljen k igri; jaz tudi nimam časa. — Takó in enako so se izgovarjali drug za drugim. — Tako je sočutje v velikih in majhnih mestih. Srečen oni, ki ima mesto, da, ves svet v svoji hiši; to je — vsak dan nekaj obrazov, ki se tudi za hrbtom ž njim veselè ali žalosté. Da da, takó je bilo v moji hiši, ko je še živela moja dobra ženka, tako postane zopet z božjo pomočjo. Moj sin je priden, res je priden; a pravo hišno veselje nam delajo vendar le ženske.

3. prizor.

Razboršek. Milan.

Milan: Ljubi oče! ravno sem slišal —

Razboršek: Da je prišla tvoja nevesta? Resnično.

Milan: Moja bratranka, hočete reči. —

Razboršek: Seveda, saj je tvoja nevesta.

Milan: Vi se šalite, ljubi oče. Dekle, koje v svojem življenju še videl nisem —

Razboršek: Toliko bolje. Mar sikateri je videl svojo nevesto že preveč. — Pa — ne kali mi veselja. Znano ti je, da je hči mojega brata, mojega edinega, toliko ljubljenega brata. Ko sem šel iz domovine v daljni svet sreče iskat, prodal je on edini srebrni žlici, koji je premogel, da mi je pomagal k potnini. Tu mi je bila sreča mila, med tem, ko je on skoraj stradal v domovini. In sedaj, ko sem obogatel, naj bi njegova otroka pustil v revščini? Nikakor ne! Milan, trdno sem sklenil, oba delita s teboj premoženje.

Milan: Prav ljubi oče! Temu ne ugovarjam. A moram zato poročiti bratranko?

(Dalje pride.)

tako hude levite in jim celo očital krivico nasproti Slovanom, ga italijanski listi in posebno tržaški židovski „Piccolo“ hudo napadajo.

V včerajšnji seji avstrijske delegacije se je oglasil k besedi tudi naš delegat F o n.

Naš delegat F o n, katerega govor v celoti priobčimo ob svojem času, se je pred vsem zahvalil dr. Grabmayerju, da je z redko objektivnostjo in občudovanja vredno odkritosrčnostjo povedal Italijanom resnico v obraz in da je naglašal, da ne Italijani, marveč Slovenci in Hrvatje imajo povoda se pritoževati, in da Italijani tam, kjer imajo večino v zastopstvih, postopajo brezobzirno in govornik bi dostavil, brutalno. Govornik je omenil, da tudi v Gorici nikakor ne vladajo normalne razmere, da so Slovenci prisiljeni trošiti iz lastnega žepa ogromne svote za svoje ljudsko šolstvo. Govornik je omenil potem stvar o slovenski ljudski šoli v Gorici. Italijani se ne morejo pritoževati glede vedenja od strani vlade; toda oni ne zahtevajo le, kar jim gre, marveč zahtevajo tudi, da se ne da Slovincem tega, nakar imajo pravico po zakonu. — Vsaka odredba, ki je napravljena Slovincem v prilog, smatrajo Italijani kakor nasilje, kakor slavizacijo, in to razpravljajo v dolgih člankih, ki prehajajo potem v Italijo in provzročajo tam nevoljo. Naravnost obžalovanja vredno je, da tatarske vesti o Slovincih ne izhajajo od italijanskih novinarjev, ampak so poslane v Italijo iz Avstrije. Da zatirajo v Italiji benečanske Slovence, to se imamo zahvaliti avstrijskim Italijanom. Del. Grabmayer ima popolnoma prav, da ni italijanska javnost prav obveščena o resničnih odnošajih.

Tamkaj menijo, da ni v Primorju Slovanov, dočim tvorijo pretežno večino prebivalstva in pridno, mirno in nadarjeno slovensko ljudstvo je v Italiji razvpito kakor divja drhal. Slovenci so gotovo za to, da vladajo prijazni odnošaji med Avstrijo in Italijo, kajti v slučaju vojne z Italijo bi ravno slovenske dežele največ trpele.

Govornik je potem polemiziral proti dr. Bartoliju in izjavil, da se vprašanje, imajo li Slovenci v Trstu pravico do svoje narodne šole v mestu, odloči upravnim potom. Konečno je govornik rekel, da primorski Slovani ne mislijo na to, da bi stoletja staro kulturo žrtvovali komursibodi, toda Slovani hočejo z vsemi sredstvi doseči, da pade nena ravna hegenomija Italijanov v naši deželi in trdno so prepričani, da Slovenci in Hrvatje izvojujejo to zmago v kljub žuganjem del. Bartolija.

Za izvoz naših vin.

(Dalje.)

Marsikdo bo rekel, da prikuje tako slabo, zgrešeno stališče, na katerem se nahajamo, da naše vino ne more konkurirati z vinom drugih izvoznih dežel.

Na slični zmoti temelji splošno nezanimanje za naše vprašanje. Tudi mi imamo pokrajine, ki radi svoje zemljepisne lege rodijo južna vina, in napredujemo v izboljševanju splošnega pridelka na ta način, da smo pripravljani za izvozno trgovino. Med drugim raste v Istri, na Goriško-Gradiščanskem, na Tridentskem in v Dalmaciji grozdje, ki zori prej, kot drugo in ki se lahko v obilni množini izvažajo kot namizno grozdje.

A nam manjka to, kar manjka v ostalem vsej obrti in trgovini v Avstriji, namreč oni spodbuden in agilen duh, ki bi spravil naše pridelke na velikanski svetovni trg na ta način, da ne bi stali vedno za pridelki drugih držav. K tej pomanjkljivosti, ki je v zadnjih letih doprinesla občutne škode, so se pridružili še drugi notranji vzroki, ki ovirajo vsak razvoj moderne trgovine. Grozdje iz Španije, Apulije in Alžira pride z manj-

šimi prevoznimi troški v Berlin, kot grozdje iz naše dežele.

Pametna in resna železniška tarifarna politika dovoljuje vinorodnim deželam za izvoz vina jako nizke vozarine. Tako se plača na primer iz Barija do Berlina manj kot štiri kroše za hl, a iz Španije v Švico nekaj več kot 5 K. Pri nas pa se mora n. pr. plačati iz Istre do Dunaja 4 K. Če pridenemo še uradne težkoče, ki spremljajo pošiljate grozdja ali vina in pomanjkanje pripravnih vozov za vinske pridelke, vidimo, da se nahajamo nasproti drugim konkurenčnim deželam v slabšem in zares žalostnem položaju.

Toda tudi če bi nam avstrijska železniška politika nudila vso ugodnost za izvozno trgovino s sosednimi državami, posebno z Ogrsko, bi se ne mogli nič manj pritoževati glede eksporta po morju.

Merodajni činitelji vseh držav, ki pridelujejo evropsko vino, se trudijo, da pomnožijo svoje trge v prekmorskih deželah, posebno v Južni Ameriki.

Da to še povspešijo, so ustanovili državne zavode, ki naj podpirajo in utrjujejo trgovske zveze s temi prekmorskimi deželami, in so naložili vsem parobrodni družbam, da smejo zahtevati za izvoz vinskega pridelka najnižje cene in da morajo nuditi temu olajšave v vsakem oziru.

Avstrija se udeležuje le z ubožnimi številkami tega velikanskega interesnega boja, in če pogledamo v statistike Argentine, Brazile in Zedinjenih držav, zapazimo, da se je avstrijsko vino eksportiralo v te države v veliko manjši količini, kot je zapisano v avstrijski uradni statistiki. Tako so na primer kazale avstrijske statistike leta 1907., da se je eksportiralo v Argentino 50 kv vina, ta pa v resnici ni prišla niti litra.

Vzrok tega tiči v dejstvu, da se — za povečati število eksportnih pošiljatev — stavi med izdatke tudi vino, spravljeno na ladijo za povzitek uslužbencev in potnikov na ladiji. Resnične pa so tiste smešne številke v statistiki onih dežel, ki bi jim naj veljal eksport. Tudi v tem nas znatno nadkriljuje Ogrska, ki izvažajo skoraj tretjino vsega letnega pridelka.

Avstrija pa do l. 1904 ni imela nobene direktne zveze s Severno Ameriko in šele l. 1907 si je napravila progo Trst-Buenos-Aires, in danes, ko imamo parobrodne črte, moramo plačevati tako visoko vozarino, da je izključena vsaka misel na konkurenco z španskimi, francoskimi in italijanskimi vini na ameriških trgih.

Baš tej visoki vozarini je pripisovati, da ne moremo izvažati skoro nič vina v Egipt, Indijo in na skrajni vztok, dasiravno nam nudi avstrijski Lloyd ugodne zveze s temi kraji.

Iz statistike se jasno kažejo na Orijentu ugodne razmere, ki so pa za Avstrijo izmed vseh vinorodnih držav najmanj ugodne. K temu moramo še dodati, da prideluje naš vinorejec svoje vino premalo pripravno za trg.

Šele sedaj se je pričel organizirati avstrijski pridelak s tem, da se pripravljajo tipi in količine tipa, ki so pripravne za veliko trgovino.

Mi razpolagamo še danes z različno kakovostjo tipov in z različnim pridelkom.

Posamezniki, če niso dobro sitnirani, si ne morejo pripraviti blaga za eksport, posebno pri zaprekah, ki jih dela naša država.

Posamezniki se morajo združiti v društva pridelovalcev in naloga teh mora biti, da v kratkem vstvarijo podlago eksportni trgovini. Da se vino dobro proda, ga je treba tudi dobro napraviti; in tako zamorejo zadružne kleti in vinorejska društva dobavati vina in stalne tipe vina, ki je godno za izvozno trgovino. Toda brez organizacije vinskega produkta z zares trgovinskimi kriteriji, pri čemur je vzeti za podlago izkušnje, ki so si jih pridobile vinorejske dežele, ki nas daleč nad-

kriljujejo, ne moremo govoriti v eksportu.

Da se naše vino lahko izvažajo, spričujejo razne skušnje in poizvedbe v različnih dobah, o čemur sta obširno razpravljala g. svetnik Bolle, ravnatelj c. kr. kemičnega poskuševališča in g. dr. Cucovich, ravnatelj enakega zavoda v Poreču.

Iz izkušenj vemo, da Istra, Goriško-Gradiščanska in Dalmacija lahko izvažajo vino na Orijent, posebno pa v Južno Ameriko.

Da se pa organizira ta trgovina, so potrebne podpore, ki jih je obrazložil in pojasnil na podlagi velikih študij in proučevanj g. prof. Morpurgo, ravnatelj trgovskega muzeja v Trstu in ki jih bo kot upamo vlada sprejela in odobrila.

Povdarjamo, da samo upamo na državno podporo, kajti ta nas je do sedaj zelo, zelo malo podprla in spodbudila.

In če se oziramo na ono malo in neznatno skrb, ki jo je posvetila vlada varstvu tirolskega in tridentskega vina v trgovski pogodbi s Švico in Nemčijo, ne moremo tudi v prihodnost več pričakovati.

Iz Tridentskega in Tirolskega so se pošiljale velike množine stlačenega grozdja in mošta v Nemčijo, ki se je seveda morala obračati na sosedno vinorodno deželo. Danes pa dobiva te pridelke z večjo lahkoto iz mnogo bolj oddaljenih trgov.

Nova carinska določila v Nemčiji, ki bi jih zvesta zaveznica lahko predrugačila, so zavozila veliko in zelo ugodno kupčijo.

K temu, da vlada na Dunaju jako malo skrbi za varstvo naših interesov, pridejo še trgovinski nedostatki, ki izvirajo iz dejstva, da so z redkimi izjemami naši vinski trgovci nezmožni in neizkušeni nasproti zunanji konkurenci.

Informacije, ki jih je dobil trgovinski muzej v Trstu od konzulatov, sledi, da so poskusi glede uvedbe vina v Montreal, Čikago, Novi Orlean, Filadelfijo, Rio de Janeiro, Št. Paul, Curitiba, izpodleteli, ker je priprava izdelka slaba. Ena pošiljatev v Rio de Janeiro leta 1907 se je celo zasegla, ker je bilo vino zmešano. Ogrji pa, ki so bolj podjetni in izkušeni in se opirajo na svoje ljudi, ki so se izselili in so kot ustvarjeni za vladne agente, so pričeli uspešno napredovati v Ameriki s primernim, dobro pogodnim tipom vina.

Z ozirom na zgoraj omenjeno smo mnenja, da je Avstrija v veliki večini letin absolutno zmožna izvažati vino in da bi se ta zmožnost vedno bolj krepila vsled naravnega razvoja stvari same s čemur bi se dalo uspešno postaviti v bran posledicam prevelike produkcije. (Konec pride.)

Dopisi.

Z Vipavskega. — Vojaška uprava v Gorici je do zadnjega časa poverila nabavo potrebnega sena, katerega rabi za konje goriške posadke, zakupniku, ki je bil navadno kak domačin sodeželan in tudi Slovenec. Ta zakupnik je pokupil skoraj vse seno večjih vipavskih posestnikov, katero so pripeljali v goriško vojaško skladišnico. To se je godilo mnogo let zaporedoma in nihče ni rekel nič, ne vojaška oblast, da je seno slabo, ne kmetje. Pa saj je znano, da je naše seno dobro. Saj imamo najboljše seno, ki so uvrščena v davkarski knjigi v I. razredu, od katerih moramo plačevati tudi lepe davke I. razreda.

Letos pa ni bilo tako. Vojaška oblast je sama kupovala seno in ne več potom zakupnika. Zato je naznanila kmetom, naj pripeljejo ob ponedeljkih in četrtekih seno na goriški trg, katero tam kupi. Kmetje posestniki so seveda seno pripeljali. A ko je prišla vojaška komisija seno pregledat, je skoraj vse blago zavrnila, trdeč, da seno ni za njih, da ni dobro, da ima preveč bodeža, da ni za konje itd. Čudimo se temu! Saj

je bilo prejšnja leta dobro! Saj se ni vojaška oblast nikoli pritožila? Seno pa je vsako leto enako. Kolikor bodeža je bilo v senu minula leta, toliko ga je bilo letos!

Kmetje so morali peljati seno nazaj domov, vojaška oblast pa je kupila seno na Štajerskem ter je plačala veliko dražje kakor če bi je bila upila pri nas.

Ker pa je vojaška oblast spoznala naše seno za slabo, da ni dobro itd., mora potemtakem v soglasju s tem davčna oblast uvrstiti naše senožeti v II. ali pa v III. davčni razred. To menda ne gre, da bomo plačevali velike davke I. razreda od senožeti, ki rodijo seno za nič! Na vsak način se mora to predrugačiti. Mi to zahtevamo. To je jasno kot beli dan: Naše seno ni za nič, ergo, tudi senožeti niso za nič. In kar ni za nič, menda ne spada v prvi davčni plačilni razred.

Krivica se nam godi tako in tako. Pritožili smo se tudi pri deželnem odboru. Tako postopanje vojaške oblasti se nam zdi jako čudno. Dobro bi bilo, da bi se o tej stvari še kje drugje kaj govorilo. **Posestnik.**

Sežana. — Predsedstvo deželne podružnice za zavarovanje goveje živine v Sežani št. 80 vabi vse ude zavarovance na poučni shod, kateri se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m. ob 1½ uri popoldne v gostilni g. Gabrščik-a v Sežani. Pri tem shodu se pouči zavarovance, kako se jim bode ravnati po novih pravilih itd. **Predsedstvo.**

Iz Zalošč. — Oddelka Zalošče-Saksid, ki štejeta koncem leta 1910 612 prebivalcev, spadata še vedno, čujte, v oddaljeno faro Prvačina, dasiravno spadata v polit. oziru pod davčno občino Dornberg.

V Prvačini je eden g. duhovnik (preč. g. župnik), v Dornbergu sta navadno po dva gg. duhovna, a pri nas ni pa nobenega.

Da smo prav brez duhovnika, to vendar ne smemo trditi, ker nam preč. g. župnik iz Prvačine oskrbuje potrebne službe božje v naši podružnici sv. Lovrenca. O popoldanskem blagoslavlju seveda ni govora, kajti kedor se hoče udeležiti istega, se mora podati, razun parkrat v letu, ko je blagoslov v naši podružnici, v bližnjo farno cerkev dornberško.

Kaj pa naj rečemo o komaj rojenem detetu? Tu ni usmiljenja. Hočeš-nočeš, moraš dete tudi v najhujšem mrazu ali v slabem vremenu nesti ali peljati h krstu skozi faro Dornberg v oddaljeno faro Prvačino.

Mi Zaloščani Saksidovci dobro vemo, da bi tudi našemu preč. g. župniku v Prvačini bilo po volji, ako bi nas višje oblasti ločile od Prvačine in nas pridružile bližnji fari Dornberg. Mi preč. g. župnika iz Prvačine spoštujemo, tembolj, ker smo gotovi, da bode on sam priporočal na merodajnem mestu ločitev Zaloščanov-Saksidovcev od Prvačine. Mi nečemo danes ponovno na dolgo in široko razpravljati našo farno zadevo, saj smo vendar dovolj prosili in opravičeno prosili za združenje z Dornbergom že celih — čujte — 30 let!

Koliko smo radi naše opravičene zahteve časa potratili, koliko prošenj podpisali ali večkrat trkali in prosili pri veleč. knezonadškofijskem ordinarijatu v Gorici in kolikokrat pri vis. ckr. namestništvu v Trstu! (Visokr. gosp. Rebek, sedanji glavar v Sežani, bi tudi zamogel potrditi, da je ta naša izjava resnična.)

Pričakujemo torej, da bodo konečno vendarle višje oblasti vse potrebno ukrenile, kar bo za naše dušno in telesno dobro najkoristnejše, saj vsaka zdrava pamet lahko sprevidi, da dandanes ne more več tako dalje. Dolgo smo trpeli ne samo na duši in telesu, ampak tudi na žepu in zato se smemo nadejati, da bode konečno vendar enkrat ustrezno naši želji.

(Dalje v prilogi.)

Ker se nočemo danes spuščati na dolgo in široko v razpravljanje te zadeve, končamo danes s trdnim upanjem, da bodo poklicane oblasti uredile to zadevo tako, kakor mi želimo, saj so vendar naše želje v tem pogledu popolnoma opravičene.

Zaloščani-Saksidovci.

Iz Št. Petra pri Gorici. — Preteklo nedeljo smo imeli pri nas nekaj „izvanrednega“! Neko kolesarsko društvo iz Vrtojbe se je priklatilo v našo vas, ter imelo veselico! „Prešeren“, ali to nič ni sram, da hodi tvoj liberalni kolesarski bratec v tvoj zelnik? O „vspredu“ škoda tratiti čas. Je pod kritiko. Opombe vredno je, da je nek kolesar hotel ali nehotel obstreliti neko dekle, sicer ne nevarno. Konečno so se ti k nam nepoklicani gostje tudi malo stopili, kar pa nekaterim šempeterskim fantom ni bilo nič po volji. Zato so vso to robo, ki je prišla v Št. Peter zgago delat, domov pognali! Zurčili, doma ostani, s tvojim kolesarskim društvom. Ne uganjaj neumnosti po svetu! Udeleženec,

Politični pregled.

Dvorni ples v Budimpešti.

V četrtek je bil v Budimpešti dvorni ples, na kateri so bili povabljeni tudi delegatje. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je na tem plesu cesar ogovoril izmed avstrijskih delegatov edino le dr. Šusteršičem. Cesar se je pogovarjal z dr. Šusteršičem o delegacijskem zasedanju in pa o zadnjem zasedanju kranjskega deželnege zbornice, katerega delovanje je pohvalil.

„Neue Freie Presse“ se je včeraj obširno bavila z okolnostjo da je cesar nagovoril delegata dr. Šusteršiča in sodi, da je kljub temu, da se je izjavilo, da se cesar v pogovoru z omenjenim delegatom ni nič dotaknil stališča „Slovenskega kluba“ v armadnem in mornariškem vprašanju, treba jako poudariti dejstvo, da je cesar pri letošnjem dvornem plesu nagovoril izmed vseh delegatov izključno le dr. Šusteršiča, kar da je velike pozornosti vredno in se splošno smatra velikega političnega pomena.

Delavni program državnega zbornice.

Kakor poročajo listi, snide se poslanska zbornica k posvetovanju dne 6. ali 8. marca t. l. Plenarne seje bodo povsem kratke, da bode na ta način dana prilika proračunskemu odseku, da reši proračun prejkoprej. Proračunski odsek bi moral rešiti državni proračun vsaj do 15. marca in tako bi ostal poslanski zbornici en teden na razpolago, da ga reši v drugem čitanju. V zadnjem tednu marca bi potem gosposka zbornica rešila proračun.

Začetkom aprila bi prišel v poslanski zbornici na razpravo rekrutni kontingent. Poleg tega bi bile do Velike noči rešene nekatere predloge, ki bi jih med tem že bili rešili v odsekih, kakor n. pr. zakon o zavarovalni pogodbi, prepoved nočnega dela in prepoved dela žensk v rudokopih, načrt o položaju prisarniških oficijantov ter zakon v pijančevanju.

Poslanec dr. Rybař za državne uslužbence.

V pododseku za državne uslužbence je posl. dr. Rybař predlagal resolucijo, s katero pozivlja vlado na izboljšanje razmer tržaških državnih uslužbencev in na reformo službenih predpisov. Protestiral je proti politiki vlade, ki taji resnično stanje in dokazoval zanemarjanje državnih uslužbencev in Trsta sploh od strani vlade. Dr. Rybař je naglašal n. pr. vprašanje premeščenja vojašnice, gradnje justične palače ter je izjavil, da je ljudstvo sedaj bolj ogorčeno proti vladi nego proti uradnikom. Resolucija je bila enoglasno vsprejeta.

Ornagora in Avstrija.

Prestolni govor ob zablaznjenju...

čital ministerski predsednik, ker je kralj Nikita obolel. Prestolni govor pravi, da je razmerje med Črnogoro in našo državo najboljše, sploh tako, kakoršno mora vladati med sosedji. Posebno je pa izraženo globoko spoštovanje do vzvišene osebe našega cesarja.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravništvu: Trgovina s kolonialnim blagom in z delikatesami A. & F. Anderwald v Gorici na Jos. Verdijevev tekališču (v hiši „Centralne posojilnice“) 20 K. Bog živi!

O priliki poroke g. Albina Terčič z g.čno Amalijo Terpin v Podsobotinu zložili novici in svatje 10 K. Mlademu paru želimo obilo sreče, svatom pa iskrena hvala!

Nabral g. pevovodja s svojimi pevci in dal požreli Zamorcju 4.92 K.

Domače in razne vesti

Naš prevzvišeni knezo-nadškof svojim vernikom. Kakor druga leta, tako tudi letos je naš višji nadpastir izdal pastirski list, ki se boče bral v naših cerkvah prihodnjo nedeljo. Prevzvišeni je posvetil letošnji pastirski list v glavnem češčenju presv. R. T. Razdeljen je v štiri dele. V prvem delu citira višji nadpastir odloke sv. Očeta, ki priporočajo večje češčenje sv. R. T. in pogosto prejemanje sv. zakramentov. V drugem delu nam razlaga dobrote, ki jih prejmemo, ko zavzijemo sv. R. T., dušni mir se vrne, strasti se umirijo, duša se obvaruje sovražnikov. V tretjem delu razpravlja naš višji nadpastir o vzrokih, zakaj večkrat ne obrodi zavžitje presv. R. T. zaželjenega sadu. Največkrat mlačnost. V četrtem delu pobija razne predsodke in izgovore onih, ki bodisi iz verske mlačnosti, ali pa iz drugih vzrokov ne pristopajo k mizi Gospodovi tako, kakor bi morali. H koncu priporoča višji nadpastir posebno možem pogosto prejemanje sv. zakramentov. — Letošnji pastirski list kaže gorečo ljubezen našega višjega pastirja do podrejenih mu ovčic. Našemu ljudstvu priporočamo, da bo v cerkvah pazljivo poslušalo, ko se bo pastirski list čital.

† **Alojzij Bratina.** Spet je legel v hladni grob blagi duhovnik, preč. gosp. Alojzij Bratina, upokojeni kurat v Šempolaju pri Nabrežini po kratki bolezni — vzela ga je namreč zapljučnica — v 51. letu svoje dobe, čegar pogreb se bo vršil jutri ravnotam. Blagi mož je bil rojen leta 1860 na Ustju pri Ajdovščini. V mašnika je bil posvečen 2. nov. 1884. Služboval je v Štanjelu, v Lokovcu in Gabrijah. Pred več leti se je pa pokojnik ponesrečil. Pripravljal je za cerkveno slavnost v Gabrijah, kjer je takrat služboval, smodnik in patrone. Nesreča je hotela, da se mu je smodnik užgal, mu skoraj odnesel desno roko, katero so mu pozneje v bolnišnici odrezali, en prst leve roke in ga hudo ranil na čelu. A v kljub vsej grozni nesreči je bil pozneje, ko je ozdravel vedno vesele npravi ter vnet delavec v vinogradu Gospodovem. Po tej nesreči je bil več časa na Sv. Gori, dokler mu ni bila poverjena uprava šempolajskega vikarijata. Nepozabnemu in dobremu duhovniku Alojziju večni mir! Preostalih naše sožalje!

Smrtna kosa. — V sredo je umrl in je bil v petek predpoludne pokopan upokojeni c. kr. gozdar g. Peter Plešničar v 85. letu svoje starosti. Preostalim gg. sinovom in hčerkam naše iskreno sožalje. Pokojniku večni mir!

Umrli je v Tomaju po kratki bolezn spoštovani posestnik gosp. Anton Šonc, oče preč. gosp. Ludvika Šonc, župnika v Kortah v Istri v 66. letu

pristrčno sožalje, pokojniku pa svetila večna luč!

Deček izginil. Pred tremi dnevi je zapustil 10 letni deček R. gero Bregant, stanujoč pri stariših v ulici Montecucco št. 27, hišo ter se ni več vrnil domov. Kdor bi kaj vedel o tem dečku, naj obvesti stariše, ki so, kar je umevno, v velikih skrbih.

Odpri lekarni. Od 26. februarja do 5. marca bode opravljali ponočno službo lekarni Liberi in Pontoni.

Novo lekarno je otvoril te dni g. Ivan Tromba na Verdijevev tekališču št. 13, nasproti izvoznemu trgu.

Dr. Peter Defranceschi znani primarij in izvrsten kirurg se je te dni preselil iz Novoga Mesta v Gorico ter ordinira na Verdijevev tekališču št. 37 vsaki dan od 10.—12. predp. in od 3.—5. pop.

Iz železniške službe. — Za postajenačelnika v Bohinsko Bistrico pride baje nemški nacionalni asistent pl. Kham, duševni sinček Wieserja.

Hudobnež bi bil rad spravi s tega sveta v torek ob 8. uri zvečer na Dol. Otlici dve osebi, ki sta šle kropit umrlo Marijo Pelikan. V temi jih je čakal in streljal na nje. K sreči je bila tema in jih ni zadel. Kdo je streljal, se ne ve.

Pomiloščenja. Cesar je pomilostil 48 jetnikov iz jetnišnic. Med temi se nahajata dva v Gradiški in trije v Kopru.

Pomlad v zim! G. Jožef Štrukelj iz Sv. Mihela pri Šempasu nam je poslal lepo razcvele cvetke breskvi. Pri tako hudi zimi, kot je letošnja, je to pač nekaj redkega.

Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je prejelo do 18. svečana sledeče darove: Po 100 K: Dr. Franc Munda, em. odvetnik v Ljubljani (ustanovnik) in Posojilnica v Mariboru; — 50 K: Dr. Al. Rant, c. i. k. pom. kom. (ustan.); — 30 K: Kmetska pos. vrhniške okolice; — po 20 K: Drž. posl. dr. Iv. E. Krek, odvetnik dr. Novak, Hran. in pos. na Dolu in mestna občina Kamnik; — 12 K: Prof. dr. Leop. Poljanec; po 10 K: odvet. dr. Tom. Horvat, vseuč. prof. dr. Mat. Murko, kroj. master Ant. Presker, župnik Iv. Vrhovnik, županstvo Št. Peter na Krasu in Kolinska tovarna za kav. primes; — 8 K: fin. tajnik dr. Val. Žun; — 6 K: pristav Jak. Lah; po 5 K: notar Juri Detič, viš. kontrolor Jan. Klemenčič, c. kr. poštarica Dora Klobovs, prof. Štef. Podboj, notar Ant. Šlamberger in posestnik Janko Vilar; po 3 K: parna opekarna A. Belle in trg. s klobuki M. Sedej-Strnad; — po 2 K: zal. gramofonov Ivo Bajželj, zal. pohištva Fil. Fajdiga, prof. Saša Šantel in neimenovana gospica. — **Skupaj 500 kron.** — Društvo je izdalo letos že 4405 K, prejelo je pa z lanskim prebitkom vred samo 4462 kron. Očividna je torej nujna potreba. — Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevid. j. ž. v p. Dunaj III. Reisnerstrasse 27.

Slovenski javnosti! — Odbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“ se obrača z nujno prošnjo do slovenske javnosti osobito pa do svojih bivših podpirancev in do vseh onih, katerim se je doposlalo letno poročilo o delovanju društva z položnico c. kr. poštne hranilnice, kakor tudi do onih vaških, tržkih in mestnih občin ter okrajnih zastopov, na katere se je odbor društva z posebno prošnjo obrnil, da bi se vsi ti blagovolili spomniti s kakšnim zneskom revne slovenske učeče se mladine na čeških visokih šolah v Pragi, katera trpi glad in zmruže, ker odboru društva nikakor ni mogoče ugoditi vsem prosilcem v takšni meri, kakor bi bilo potrebno. Letos je za tretjino več prosilcev, nego je bilo

nego lani za ta čas, iz čegar je dovolj razvidno obupno stanje društva. Odbor društva si dovoli torej apelirati na slovensko javnost, da stori svojo narodno in človekoljubno dolžnost ter tako olajša bedo slovenskega inteligentnega naraščaja. — Prispevki se naj izvolijo pošiljati po položnici c. kr. poštne hranilnice ali po poštni nakaznici na naslov društvenega blagajnika: dr. Karel Šebesta, advokat, Praga - II. Spálená 9. Odbor.

Vojaške vesti. General kavalerije, baron Klobučar je zaprosil, da se mu odvzame služba armadnega nadzornika. Njegovi prošnji je cesar ugodil. — Vpokojen je polkovnik Karol Sterberger pešpolka št. 47.

Izpremembe v graškem zbornem poveljstvu. — Na mesto višjega poveljnika domobranskih čet generala Oskarja Parmanna pride general Karol Schikofsky, za novega zbornega poveljnika tretjega armadnega zbora pa bo imenovan fml. Karol baron Pflanzler Baltin, sedaj poveljnik četrte infanterijske divizije v Brnu.

Konec pasivne rezistence državnih uradnikov v Trstu. Državni uradniki v Trstu so prenehali s pasivno rezistenco, ne da bi bili kaj dosegli. Udati so se morali oni, ker se jim ni hotela udati vlada. V četrtek izdali so namreč ta-le komuniké:

Zaupniki vseh kategorij državnih učiteljev in funkcionarjev v Trstu, katere je sklical podpisani na posvetovanje priznavajo potem, ko jim je bila naznanjena vsebina razgovorov, ki so jih imeli posl. Pitacco in Rybař z ministrskim predsednikom in z drugimi dunajskimi faktorji z ozirom na sedanje gibanje, da bi daljna rezistenca utegnila oškodovati trgovske interese mesta in morda tudi zakasneti izpolnitev skupnih zahtev državnih uradnikov, zato sprejemajo s hvaležnostjo prostovoljno posredovanje municipalnega predsedstva, trgovske zbornice in zveze delodajalcev z zaupanjem, da bodo te korporacije s podporo njegove jasnosti gospodom namestnikom z ozirom na posebno lokalno draginjno dosegle od vlade nujno potrebne ekonomične poboljške, ki so bili zastoj zahtevani. Zato svetujejo naj vsi kolegi zopet začneje z normalnim delom.

V preiskovalni zapor so v Ljubljani včeraj odvedli odvetnika dr. Matijo Hudnika in bivšega revizorja Frana Jošta zaradi konkurza „Glavne posojilnice“.

Dražba lepega posestva v Dornbergu-Zaloščah. V četrtek dne 2. marca t. l. bo na licu mesta v Dornbergu dražba nekdanj občežnanemu pok. Francu Poljšaku lastnega posestva. Posestvo leži ob cesti proti Batujam, 8 minut od Dornberga na griču s krasnim razgledom po Vipavski dolini in z lepimi vinogradi v najboljšem stanju. Posestvo je cenjeno na 32.843 kron in se bode prodajalo na licu mesta v Dornbergu.

Ker je to posestvo eno najlepših v Vipavski dolini, kar se posloplja in lege tiče, opozarjamo na to priliko občinstvo.

Današnja priloga. — Današnji številki je priložen še precej bogat izkaz slovenskih zdravnikov, odvetnikov, trgovcev in obrtnikov v Gorici. Tak javen izkaz v tolikem številu priglašenihtvrdk še ni izšel v Gorici. Izkaz se je priredil za to, da bi naše ljudstvo vedelo, kam se mu je obračati, ko kaj potrebuje. Priporočamo, da se ta izkaz posebno v javnih lokalih pribije na viden kraj.

Veselica v Avčah se bo vršila jutri pop. ob 4. in ne ob 3. in pol., kakor je bilo poročano.

Mrtvo so našli v Vel. Dolu dne 18. t. m. v zjutraj v lokvi, kjer imajo pitno vodo 33-letno Šusteršič. Pred meseci je zblaznela, a je potem ozdravila. Ali pa se ji je um spet omračil.

Ponesrečil je dne 19. t. m. v Volčjemgradu tamošnji posestnik in krčmar Stefan Štolfa. Ko je šel namreč iz Komna v temni noči proti domu, pade! je pred Volčjegradom v prepad tako nesrečno, da so ga morali nesti domov, kjer je v pondeljek zvečer umrl.

Za narodni muzej so darovali: Gosp. Ernst Klavžar knjigo: Franul de Weissenthurn, Saggio grammaticale italiano-carnolino. Trieste 1811. Slovnici je dodan tudi praktični del, ki obsega ponatis Linhartove komedije „Veseli dan ali Matiček se ženi“. — Gos. Dietz zopet 2 rimska novca. — G. Črnko 1 star denar. — G. Egidij Špacapan na Livadi 3 stare denarje. — G. c. kr. nadz. Finšger Matelkovo slovnico. — G. Fr. Kocjančič v Podgori tri stare kanonske kroge izkopane na Kalvariji. — G. Fr. Jakil, Rupa rimsko bodalce, najdeno v Rupi. — Gos. R. Drufovka dr. Tonklijjevo diplomu „Slovenske Maticice“ in razne slovenske razglase in letake iz l. 1848. Odbor.

Glavni vojaški nabori za goriško okolico za leto 1911 se bodo vršili: 26. in 27. maja t. l. v Kanalu; 29. in 30. maja t. l. v Ajdovščini; 31. maja, 1. 2. 3. 6. in 7. junija t. l. v Gorici za okolico.

Stoletnica državnega bankrota. — Te dni je bilo ravno sto let, odkar smo doživeli v Avstriji velik denarni polom, ki je pripravil veliko družin na beraško palico.

Leta 1810 si dobil za 1000 goldinarjev papirja komaj 100 gld. kovanega denarja in leta 1811 za 1200 goldinarjev istotako le 100 gld. v kovini. Pod tem so posebno trpeli uradniki, penzionisti in plačani duhovniki, ki so prejemale od države svojo plačo v papirju. Tudi državni papirji so zmerom bolj padali v vrednosti. In tako je država dne 20. februarja 1811 proglasila, da ima papirnati denar le eno petino vrednosti kovanega denarja; pravzaprav pa je imel samo eno enajstino prave vrednosti. Tudi država sama je tako plačevala svoje uradništvo; istotako je plačevala država le polovico obresti od svojih dolgov. V Avstriji je divjala strašna denarna kriza in nered, dokler ni prinesla ustanovitve avstrijsko-ogrske banke konec tej zmedi in nesreči.

„Glavno“ posojilnico kolnejo ubogi stavkjuoči slovenski delavci v Ameriki. — Pod tem naslovom čitamo v „Slovincu“: Za „Glavno“ posojilnico je od revnih ameriških Slovencev preskrbel proti mastni proviziji mnogo vlog znani zastopnik liberalne slovenske politike v New Yorku Frank Sakser. Mnogo ameriških vlagateljev sedaj zahteva denar nazaj, a ne dobi nič. Poroča se nam, da so posebno obupani stavkjuoči slovenski rudarji v Ameriki, ki so po raznih osebah in Franku Sakserju zaupali „Glavni“ posojilnici svoj denar. Sedaj stavka traja že več tednov in v tej bedi so mislili, da si pomagajo s prihranjenimi novci. Varali so se kruto, — njihov s krvavimi žulji prisluženi denar so „zagospodarili“ liberalni „gospodarji“ pri „Glavni“ posojilnici. Obup je sedaj med ubogimi rudarji skrajšen. Svetovali

bi jim, naj primejo Franka Sakserja, ki je odgovoren za sprejete vloge! Liberalni advokatje, prispevajte za te uboge žrtve liberalnega gospodarstva!

Jadranska obal slovenska. — Zadnje ljudsko štetje je pokazalo, da prebiva v Devinu, v Medjivasi, v Nabrežini in v Sesljanu le 592 Lahov. Slovencev pa 3574. roke preč od naše morske obali. Morje Adrijansko, bilo si in boš slovansko!

Proti zajcu. — Vlada na predlog sedanjega nezmožnega poljedelskega ministra barona Widmanna, ni hotela potrditi lovskega zakona, kakor so ga sklenili v kranjskem deželnem zboru. Vsled tega je dr. Šusteršič v zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora dne 18. t. m. ostro napadal vlado in poljedelskega ministra. Rekel je: „Zalostno je, da imamo samo v Avstriji poljedelskega ministra, ki ne ve, kako težko živi naš kmet, kako mu dela zajec občutno škodo, ministra, ki se, namesto da bi branil in čuval koristi poljedelca, zavzame za zajca.“

Drzni tatovi v Trstu. — Med poldnevnim odmorom, to je pri belem dnevu so dosedaj še neznani zlikovci ukradli v skladišču g. Macchiori 12 vreč kave in 1 vrečo polenovke v skupni vrednosti 1860 K. G. Macchiori se je o poludne podal h kosiluzaklenivši skladišče; ko se je ob 2 vrnil, je bila tatvina že izvršena. Včeraj pa je policija našla vse blago. O zločincih ni sledu.

Dr. Hinkovič v disciplinarni preiskavi. Sodna oblast je proti glavnemu zagovorniku v velesrbskem izdajniškem procesu v Zagrebu, dr. Hinkoviču, radi 27 člankov, ki jih je lani priobčil v raznih listih, v katerih je kritiziral sodišča in druge oblasti, uvedlo disciplinarno preiskavo. Dr. Hinkovič predlaga da se preiskava poveri drugemu (izvenzagrebškemu) sodišču.

Veliki Repen ima 968 prebivalcev in 159 hiš. Pred 10 leti 932 in 143.

Lokovec šteje 1484 prebivalcev.

Vogersko šteje 950 prebivalcev; med temi so 3 Čehi, 2 Italijana in 2 Nemca. Prirastek od zadnjega ljudskega štetja znaša: 102 osebi.

V mestni občini Pazin so našeli 17.457 prebivalcev. Od teh je 15.967 Hrvatov, 1379 Italijanov, 65 Slovencev, 43 Nemcev, 2 Čeha, 1 Slovak. — V Pazinu je 29 c. k. Nemcev, a v Cerovlju (železniška postaja) 14 c. k. Nemcev.

Štjak s podobčinami ima 849 prebivalcev in 168 hiš. Leta 1900 jih je bilo 826 in 164.

Občina Rodik šteje 466 oseb in 100 hiš. L. 1900 pa 496 in 94.

V Gorjanskem so našeli 881 prebivalcev in 153 hiš. Leta 1900 jih je bilo 853 in 143.

Občina Lokov šteje 1180 prebivalcev in 21 hiš. Pred desetimi leti je štela občina Lokov 1198 prebivalcev in 196 hiš.

V Mavhinjah je 973 prebivalcev in 154 hiš, nasproti 586 in 107 v l. 1900.

Občina Pliskovica šteje 720 prebivalcev in 133 hiš, l. 1900 jih je bilo 743 in 132.

V občini Selo se nahaja 357 oseb in 73 hiš, l. 1900 pa 437 in 70.

Ljudsko štetje v Kanalu, ne všteti vojaštva, je pokazalo sledeči rezultat: Kanal 125 hiš št., 129 družin, 472 oseb, 7 konj, 67 goved, 2 kozi, 6 ovc, 70 svinj, 45 panjev čebel, 384 kokoši, 1 gos, 12 rac; Gor. vas 99 hiš. št. 96 družin, 523 oseb, 1 konj, 167 goved, 1 osel, 10 koz, 18 ovc, 115 svinj, 27 panjev čebel, 514 kokoši, 10 rac; Bodrež 39 hiš. št., 39 družin, 239 oseb, 129 goved, 3 ovce, 68 svinj, 20 panjev čebel, 292 kokoši; Idrija 43 hiš. št., 42 družin, 285 oseb, 156 goved, 29 ovc, 82 svinj, 12 panjev čebel, 329 kokoši, 2 raci; Morsko 35 hiš. št., 36 družin, 262 oseb, 1 konj, 132 goved, 1 ovca, 75 svinj, 6 panjev čebel, 256 kokoši, 4 race, 6 druge perutnine; Vrh 29 hiš. št., 30 družin, 193 oseb, 2 konja, 181 goved, 11 ovc, 48 svinj, 189 kokoši. Skupaj 370 hiš. št., 372 družin, 1974 oseb, 11 konjev, 832 goved, 1 osel, 12 koz, 68 ovc, 458 svinj, 110 panjev čebel, 1964 kokoši, 1 gos, 28 rac, 6 druge perutnine.

L. 1900 je bilo hiš. št. in oseb: Kanal 116 hiš. št., 466 oseb; Gor. vas 87 hiš. št., 474 oseb; Bodrež 36 hiš. št., 254 oseb; Idrija 42 hiš. št., 289 oseb; Morsko 34 hiš. št., 250 oseb; Vrh 29 hiš. št., 219 oseb Skupaj 344 hiš. št., 1952 oseb.

Slovencev so našeli v Celovcu 554, pred 10 leti jih bilo 439. Seveda so jih veliko vpisali za Nemce. Vseh prebivalcev ima Celovec (brez vojaštva) 25.870. — V občini Podklošter so našeli 1588 Slovencev in 2375 Nemcev, kar tudi niti od daleč ne odgovarja faktičnim razmeram.

Drobtinice.

Koliko stane ena „dreadnoughtka“. Ena taka 20.000 tonska ladija stane pri nas 50,400.000, na Angleškem 46,100.000, v Nemčiji 48,000.000, v Italiji 51,000.000 in na Francoskem 56,200.000 K.

Potres. — V srednji Afriki je bil te dni strašen potres. V Bondoninvillu je potres napravil mnogo škode. Cerkev je popolnoma porušena.

Redka prilika!

Neka tovarna, ki je trpela vsled povodnji, mi je poverila razprodajo rešenega blaga — več tisoč kosov krasnih, gorkih

flanelastih odej

najnovejših vzorcev in lepih barv. Vodni madeži se komaj poznajo. Odeje so primerne za vsako gospodinjstvo. Dolžina 190 cm, širina 135 cm. Razpošiljam po povzetju in sicer: 3 lepe flanelaste odeje modnih barv in vzorcev za K 9, 4 odeje (konjske) za K 10. — Kdor bere to ponudbo, naj takoj naroči — in ne bo se kesal.

OTON BEHERA, c. kr. finanč. nadstr. v p. NACHOD (češko).

DOBER KROMPIR za seme

ima na prodaj Avgust Stanič v Gorici, Via del Kristo št. 9.

Hlevski gnoj

je na prodaj na Mirenski cesti št. 269 pri g. Santo Cattaruzza.

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

Damo Uam
Vaš denar nazaj

ako nebi pri poskusu

NOVE
voljne jedilne masti

Ceres

bili naravnost očarani.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

TEOD. HRIBAR

(prej Krojaška zadruga) v GORICI.

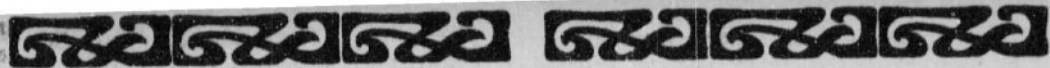
Došle so krasne novosti za sponladansko sezono.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko na dom.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO

v korjst
obmejnim slovincem.

Med. univ.

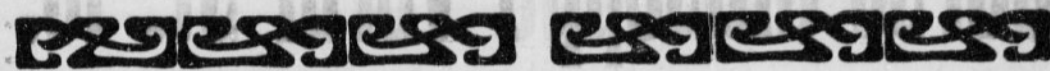
dr. Peter Defranceschi

bivši primarij moške in ženske bolnice v Novem mestu se je

naselil v Gorici

tér ordinira od 10 do 12 dopoldne in od 2 do 3 popoldne v hiši

Corso Giuseppe Verdi št. 37.

VABILO

k

občnemu zboru

„CENTRALNE POSOJILNICE“ registrovane zadruga v Gorici, ki se bode vršil v četrtek dne 9. marca 1911 ob 10. uri predpoldne v posvetovalnici „Centralne posojilnice“ (Corso Verdi 32 I. nadstr.) se sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva.
2. „ „ nadzorstva.
3. Potrjenje računskega sklepa za leto 1910 in določba o uporabi dobička
4. Izvolitev enega člana načelstva.
5. Izvolitev nadzorstva.
6. Izprememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Morebitni predlogi.

Načelst o.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenaželi ali si pa z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi nakopali neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Elgel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspehom in zabranjuna tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, afriko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z motovilničnimi kapljicami, malinovec in črešnjevce, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in za jedno krepilo na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavžije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Goriško-Gradiščanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Dolgempolju, Ronkah, Tržiču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Palmi, Červinjanu, Ogleju itd. se dobiva v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvornih cenah v vse kraje Avstro-Ogerske.

Svarl se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Zahvala.

Srčno se zahvaljujemo vsim, ki so se vdeležili pogreba naše pok. matere

Marije Kokošar,

ali ki so na kak drug način pokazali svoje dobro srce.

Bog povrni!

V Gorici, dne 22. febr. 1911.

Martin, soprog.

Janez. sin.

Marlja por. Obid, hči.

Velika zaloga dvo-koles od K 30-300; šival. strojev od K 30-250; gramofonov od K 15 - 1500;

plošče od K 1-4; vsakovrstnih kmetijskih strojev, orkestrirjonov i. t. d. Mehanična delavnica pri

BATJEL-u

GORICA, Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za gostilne, kavarne i. t. d. se pošiljajo na zahtevo poštne prosto. Najnovejšje acetilen svetilke za gostilničarje in društva od 8 kron naprej.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Frane Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

„MLADI GOZDAR“

izviren roman,
spisal
Soški Črnošolec,
se dobi v „Narodni Tiskarni“.
Cena broš. 1 K.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

„Kmečka Banka“ v Gorici,

na Kornu št. 12

eskomptuje menjice pod jako ugodnimi pogoji.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje čisto po

4³/₄ %

Načelstvo obstoji iz gg. Dr. Alojzij Franko, predsednik, Ivan Sanoig, veleposeselnik in šupan v Biljah, podpredsednik, Fran Obljubek, veleposeselnik in šupan v Kojškem-Krasno, Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu, Alojzij Banelj, veleposeselnik v Podgorci.

Najboljša češka tvrdka. — Perje za postelje po zelo nizkih cenah.

Sivo perje, skubeno 1 kg 2 K, boljše vrsta 2 K 40 v, polu belo 2 K 80 v, belo 4 K, belo puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejše snežno-belo, skubeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perje, sivo 6 K, 7 K; belo fino 10 K; najfinejše iz prsnega perja 12 K. Pošilja se 5 kg poštne prosto.

Posteljna oprava iz gostega, rudečega, višnjevega belega ali rumenkastega nemkinga, 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazine za podglavo vsaka 80 cm dolga, 80 cm široka, napolnjena z novim, sivim, trpežnim perjem 16 K; s polpuhom 20 K, s puhom 24 K. Posamezne pernice 10 K, 12 K, 16 K; blazine za podglavo 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50 v, 5 K 20 v, 5 K 70 v, 17 K 80 v, 21 K; blazine za podglavo 140 cm dolge, 140 cm široke 13 K, 14 K 70 v, 17 K 80 v, 21 K; pernice iz močnega dežanega platna, 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80 v, 14 K 80 v. Razpošilja se proti povzetju in sicer od 12 K višje poštne prosto. Za neugajajoče blago se vrne denar. Cenike zastoj in poštne prosto.

S. Benisch v Dornbergu št. 710.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI

ulica della Croce štev. 6.

Kemična čistilnica in barvalnica.

Marsikdo ne ve, da se nahaja v Gorici Filialka kemične čistilnice in barvalnice

ALBIN BOEGANA iz Trsta,

kjer se pere, čisti in barva vsakovrstno blago, moške in ženske obleke, pregrinjala, kožuhovine itd. Izdeluje se na parno silo. Močenje sukna, pranje in kodranje peres. — Za barvanje se uporabljajo le take barve, ki so vstrajne in se dajo prati. Cene zmjerne.

Za obila naročila se priporoča zastopnik

Anton Jug,

Gledališča ulica št. 14.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabarbara kroglice s znamko „Elsa-kroglice“ Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 264 (Hrvatsko).

V najem se odda

hiša s posestvom vred.

Hiša je v vasi blizu železniške postaje pripravna za gostilno in trgovino. Oglasiti se je:

Avgustina vdova Gabrijelčič
A V Č E.

Učenca

zdravega in čvrstega sprejme
tvrška

Konjedic-Zajec.

Nova lekarna

se je danes otvorila

Corso Giuseppe Verdi št. 13.

Lastnik nove lekarne je

IVAN TROMBA.

Stojte!

Kdo ne pozna tvrške

Stojte!

Kerševani & Čuk

na Stolnem trgu (Piazza Duomo) v GORICI štev. 97

Vsako pozna to tvrško, ker ima na prodaj Original Victoria šivalne stroje, ki so najboljše, najcenejše, najtrpežnejše, najlažje, ki delajo še po 10-letni uporabi brezšumno, hitro in točno. Original Victoria šivalni stroji so se vsem šiviljam, krojačem in drugim močno priljubili. Vsakdo naj si ogleda pred nakupom šivalnega stroja

„Original Victoria“ šivalne stroje. Tvrška da na razpolago učiteljico, ki poučuje brezplačno. Z Original Victoria šivalnimi stroji se izvršuje vsakovrstno umetno vezenje (rekamiranje) itd. itd.

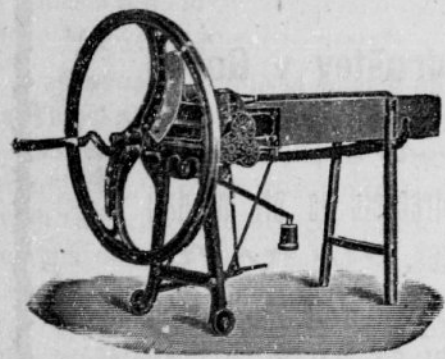
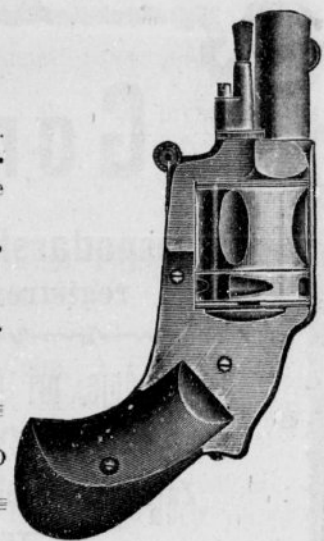
Ta tvrška ima na prodaj vsakovrstno kmetijsko orodje: slamoreznice, stikalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozdja), pluge, brane itd. itd.

Ta tvrška ima na prodaj najboljša dvokolesa bela, rdeča itd. z znamko KERŠEVANI & ČUK, ki jih sama izdeluje. Nadalje, puške, samokrese, drugo belgijsko orožje, streliivo. — Potem najboljše

gramofone.

Daje na obroke.

CENIKI se razpošljajo zastonj.

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrška

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Lastnina Westfal-stropi za vsa stavbarska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in ropotanje, pri hranitvah železnih nosilcev, železnih vezi in vijakov, ceneji kakor vsi drugi masivni stropi.

Pojasnila, stat. računi in proračuni brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Postavno ustanovljena

„Zveza stavbinskih in zidarskih mojstrov“
v Gorici

naznanja p. n. občinstvu, da sprejema v izvršitev vsa stavbinska dela, načrte, proračune in končne likvidacije. Zveza opozarja slavne zaupnike na največje ugodnosti, katere nudi v slučajih prevzeta stavbinskega dela, ter si je nadela nalogo isti strankam na roko pri dobavi kredita.

Z naročili se je obračati v stavbinski urad v ulici Morelli št. 4 II. nadstropje.

Informacije se dobe vsaki dan od 2-30 do 3-30 ure popoldne, kjer se dobijo tudi ceniki v pregled.

Predsednik „Zveze stavbinskih in zidarskih mojstrov“

ERNESTO ROSSI,

stavbenik.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —